

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011

тел. (044) 254-56-73, факс 254-43-93

e-mail: inform@dkrp.gov.ua

від 30.06.2017 № 5050/0/20-17
на № _____ від _____

Закарпатська обласна рада

пл. Народна, 4, м. Ужгород.

Закарпатська область, 88008

Пропозиції щодо удосконалення проекту регуляторного акта

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон) та постанови Кабінету Міністрів України від 23.09.2014 № 634 «Про порядок підготовки пропозицій щодо удосконалення проектів регуляторних актів, які розробляються органами місцевого самоврядування» розглянула проект рішення Закарпатської обласної ради «Про затвердження рентної плати за заготівлю другорядних лісових матеріалів, здійснення побічних лісових користувань та використання корисних властивостей лісів області» (далі – проект рішення) та документи, що надані до нього листом Закарпатської обласної ради від 18.05.2017 № 01-07/282.

За результатом проведеного аналізу проекту рішення, експертного висновку постійної комісії Закарпатської обласної ради з питань законності, правопорядку, майна та приватизації, регламенту щодо регуляторного впливу регуляторного акта проекту рішення та аналізу регуляторного впливу проекту рішення (далі – АРВ) на відповідність вимогам статті 4 Закону встановлено наступне.

Так, проектом рішення пропонується встановити ставки рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів Закарпатської області.

Податковий кодекс України (далі – Кодекс) регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, зокрема визначає вичерпний перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки тощо.

Відповідно до вимог пункту 256.10 статті 256 Кодексу ставки рентної плати за заготівлю другорядних лісових матеріалів, здійснення побічних

Державна регуляторна служба України
ВІХ №5050/0/20-17 від 30.06.2017

лісових користувань та використання корисних властивостей лісів встановлюються Верховною Радою Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими радами.

Водночас у проекті рішення не дотримані наступні вимоги Кодексу.

1. Відповідно до вимог статті 7 **під час встановлення податку обов'язково визначаються такі елементи:** платники податку, об'єкт оподаткування, база оподаткування, ставка податку, порядок обчислення податку, податковий період, строк та порядок сплати податку, строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату податку (пункт 7.1), а також можуть передбачатися податкові пільги та порядок їх застосування (пункт 7.2).

Натомість у проекті рішення не дотримано вимоги вказаної статті та не визначено всіх обов'язкових елементів, що визначаються під час встановлення податків та зборів.

У зв'язку з цим, пропонуємо у проекті рішення визначити всі обов'язкові елементи податку або зробити посилання на конкретні положення (абзаци, пункти, частини, статті та розділи статей 256-258 Кодексу), якими вони вже встановлені.

2. Відповідно до вимог пункту 256.1 статті 256 Кодексу платниками рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів є **лісокористувачі** – юридичні особи, їх філії, відділення, інші відокремлені підрозділи, що не мають статусу юридичної особи, постійні представництва нерезидентів, які отримують доходи з джерел їх походження з України або виконують агентські (представницькі) функції стосовно таких нерезидентів або їх засновників, фізичні особи (крім фізичних осіб, які мають право безоплатно без видачі спеціального дозволу використовувати лісові ресурси відповідно до лісового законодавства), а також фізичні особи - підприємці, які здійснюють спеціальне використання лісових ресурсів **на підставі спеціального дозволу** (лісорубного квитка або лісового квитка) або відповідно до умов договору довгострокового тимчасового користування лісами.

Об'єктом оподаткування рентною платою за спеціальне використання лісових ресурсів згідно з вимогами підпунктів 256.2.3-256.2.5 пункту 256.2 статті 256 Кодексу є **другорядні лісові матеріали** (заготівля живиці, пнів, лубу та кори, деревної зелені, деревних соків та інших другорядних лісових матеріалів, передбачених нормативно-правовими актами з ведення лісового господарства), **побічні лісові користування** (заготівля сіна, випасання худоби, заготівля дикорослих плодів, горіхів, грибів, ягід, лікарських рослин, збирання лісової підстилки, заготівля очерету та інших побічних лісових користувань, передбачених нормативно-правовими актами з ведення лісового господарства), **використання корисних властивостей лісів** для культурно-оздоровчих, рекреаційних, спортивних, туристичних і освітньо-виховних цілей та проведення науково-дослідних робіт.

Так, пунктом 1 проекту рішення пропонується встановити ставки рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів Закарпатської області, а саме:

- за заготівлю другорядних лісових матеріалів та здійснення побічних лісових користувань у розмірі 7,7 % до ринкових середньозаготівельних цін за одиницю продукції (кг, літр, шт), затверджених районними радами (згідно з розділами I, II додатку до проекту рішення, далі – Додаток);

- для *лісофондоутримувачів* у разі заготівлі ними другорядних лісових матеріалів та продукції побічного лісокористування (в межах встановлених лімітів) та продажу її суб'єктам підприємницької діяльності у розмірі 4% до ринкових середньозаготівельних цін за одиницю продукції (кг, літр, шт.), затверджених районними радами (абзац другий пункту 1 проекту рішення);

- за тимчасове (*короткострокове* чи *довгострокове*) користування лісами для культурно-оздоровчих, рекреаційних, спортивних, туристичних і освітньо-виховних цілей та проведення науково-дослідних робіт у розмірах від 15 до 25% (в залежності від категорії лісів) від нормативної грошової оцінки площі ріллі по області на рік за 1 га лісової ділянки (згідно з розділом III Додатку).

Однак, термін «лісофондоутримувач» не визначено ні Податковим, ні Лісовим кодексами України, а, отже, абзац другий пункту 1 потребує викладення відповідно до вимог чинного законодавства України.

Також відповідно до вимог пункту 256.1 статті 256 Кодексу у розділі III Додатку слова «Тимчасове (короткострокове чи довгострокове) користування» пропонуємо замінити словами «довгострокове тимчасове користування».

3. Щодо встановлення ставок рентної плати у відсотках до ринкових середньозаготівельних цін за одиницю продукції (кг, літр, шт), затверджених районними радами, зазначаємо наступне.

Зокрема, пунктом 2 проекту рішення *рекомендовано районним радам затверджувати ринкові середньозаготівельні ціни сировини* за одиницю продукції (кг, літр, шт.) за визначеним при щорічному затвердженні лімітів збору другорядних лісових матеріалів переліком видів із врахуванням їх споживчих властивостей.

Затвердження вказаних цін містить рекомендаційний характер, тобто, необов'язковий, і на момент розроблення проекту рішення невідомо, чи ці ціни вже затверджені.

Слід зазначити, що відповідно до статті 4 Кодексу, одним з принципів, на яких ґрунтується податкове законодавство України, є принцип стабільності – зміни до будь-яких елементів податків та зборів (ставка податку – є обов'язковим елементом) не можуть вноситися пізніше як за шість місяців до початку нового бюджетного періоду, в якому будуть діяти нові правила та ставки. **Податки та збори, їх ставки, а також податкові пільги не можуть змінюватися протягом бюджетного року.**

Отже, розробником не дотримано принцип стабільності в частині не встановлення в проекті рішення конкретних розмірів ставок рентної плати за

заготівлю другорядних лісових матеріалів та здійснення побічних лісових користувань, які будуть діяти протягом бюджетного року.

При встановленні ставок податків та зборів органами місцевого самоврядування мають бути дотримані й інші принципи податкового законодавства, а саме, фіскальна достатність – встановлення податків та зборів з урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його надходженнями (цей принцип розробником не дотримано – у зв'язку з відсутністю фіксованих (конкретних) розмірів ставок податку за заготівлю другорядних лісових матеріалів та здійснення побічних лісових користувань не можливо розрахувати обсяг надходжень до бюджету, пов'язаний з дією акту), соціальна справедливість – установа податків та зборів відповідно до платоспроможності платників податків (зазначений принцип також не дотримано – в АРВ відсутнє обґрунтування запропонованих проектом рішення розмірів ставок податків, зокрема, з врахуванням платоспроможності суб'єктів господарювання), не доведено розробником і щодо дотримання принципу економічності оподаткування (установлення податків та зборів, обсяг надходжень від сплати яких до бюджету значно перевищує витрати на їх адміністрування) тощо.

У зв'язку з викладеним, пропонуємо у проекті рішення встановити конкретні розміри ставок рентної плати (у грошовому еквіваленті) за заготівлю другорядних лісових матеріалів та здійснення побічних лісових користувань Закарпатської області (наприклад, на підставі попередньо визначених ринкових середньозаготівельних цін за одиницю продукції).

Одночасно зазначаємо, що Додатком передбачено встановлення ставок рентної плати за інші другорядні лісові матеріали, передбачені нормативно-правовими актами з ведення лісового господарства, та за інші побічні лісові користування, передбачені нормативно-правовими актами з ведення лісового господарства, без зазначення їх одиниць виміру, що є некоректним.

Враховуючи наведене, проект рішення містить нечіткі норми, а також положення, що є недоступними та неоднозначними для їх розуміння особами, які повинні впроваджувати або виконувати вимоги цього регуляторного акта, що не відповідає вимогам статті 5 Закону.

В свою чергу, пунктом 2 проекту рішення районним радам також рекомендовано спільно з органами місцевого самоврядування вирішувати питання щодо спрямування коштів місцевих бюджетів для проведення заходів, направлених на збільшення площі лісів, створення захисних, протиерозійних та водоохоронних насаджень. Проте, вказане положення не є предметом регулювання цього проекту рішення, у зв'язку з чим рекомендуємо його з тексту виключити.

Враховуючи викладене вище, проект рішення не узгоджується з вимогами статті 4 Закону, зокрема з принципом адекватності – відповідність форм та рівня державного регулювання господарських відносин потребі у вирішенні існуючої проблеми та ринковим вимогам з урахуванням усіх прийнятних альтернатив.

Наданий розробником АРВ в частині змісту, структури та наповнення не відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта» зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151 (далі – Методика), яка є обов'язковою для застосування розробниками проектів регуляторних актів, чим порушено вимоги статей 5 та 8 щодо встановлення єдиного підходу до підготовки аналізу регуляторного впливу (зокрема, відсутні розрахунки та не визначено прямих та адміністративних витрат суб'єктів господарювання, не визначено бюджетних витрат тощо).

У зв'язку з відсутністю в АРВ усіх необхідних числових даних та розрахунків витрат, які понесуть суб'єкти господарювання в результаті прийняття проекту регуляторного акта, які передбачені вимогами додатків 1-4 до Методики, розробником не доведено відповідність цього рішення таким принципам державної регуляторної політики як ефективності – забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання, громадян та держави, та збалансованості – забезпечення у регуляторній діяльності балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави.

Підсумовуючи вищенаведене, пропонуємо привести проект рішення Закарпатської обласної ради «Про затвердження рентної плати за заготівлю другорядних лісових матеріалів, здійснення побічних лісових користувань та використання корисних властивостей лісів області» у відповідність до вимог чинного законодавства України згідно з наданими пропозиціями, а аналіз регуляторного впливу – у відповідність до вимог Методики, з метою всебічного обґрунтування необхідності впровадження даного регуляторного акта та відповідності його принципам державної регуляторної політики, визначеним статтею 4 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Про результати розгляду цього листа просимо проінформувати Державну регуляторну службу України у встановленому порядку.

Голова Державної регуляторної
служби України

К.М. Ляпіна